

PROGRAM

Centrum pre deti a rodiny DC-SK

(upravený podľa vyhlášky 103/2018 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele...)

DETSKÉ CENTRUM SLOVENSKO

K. Sidora 134
034 01 Ružomberok

tel. 0903 731 750
detskecentrum@detskecentrum.sk
www.detskecentrum.sk

Kontaktné údaje zriaďovateľa – akreditovaného subjektu:

Názov zriaďovateľa: **DETSKÉ CENTRUM SLOVENSKO**

Skratka: DC-SK

Názov označuje: prvú slovenskú spoločnosť pre pomoc deťom v náhradnej starostlivosti

Adresa: **DETSKÉ CENTRUM SLOVENSKO**

K. Sidora 134

034 01 Ružomberok

tel.: +421 44 4341 636

mobil: +421 903 731 750

e-mail: detskecentrum@detskecentrum.sk

Bankové spojenie: VÚB 294547342/0200

IBAN: SK75 0200 0000 0002 9454 7342

TATRA BANKA 2928876551/1100

BIC (SWIFT): TATRSKBX

IBAN: SK57 1100 0000 0029 2887 6551

IČO: 30226112

DIČ: 2020589098

Štatutárny zástupca: PaedDr. Viktor Blaho, prezident DC-SK

Právna forma: občianske združenie, registrované Ministerstvom vnútra SR pod č. VVS/1-900/90-3487 dňa 15. 2.1991

OBSAH PROGRAMU

podľa vyhlášky 103/2018 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele...

- a) kontaktná adresa centra a telefónne číslo alebo iný kontaktný údaj centra,
- b) adresa miesta vykonávania opatrení alebo miest vykonávania opatrení, ak sa opatrenia vykonávajú vo viacerých budovách centra,
- c) účel centra podľa § 45 ods. 1 písm. a) až d) zákona,
- d) druh vykonávaných opatrení, ak účelom centra je vykonávanie
 - 1. opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia¹⁾ (ďalej len „pobytové opatrenie súdu“),
 - 2. výchovných opatrení podľa § 12 ods. 1 písm. b) a d) zákona, výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu alebo iných povinností uložených súdom podľa osobitného predpisu²⁾ alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť (ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie“),
- e) forma vykonávania opatrení podľa § 45 ods. 4 zákona,
- f) opis cieľovej skupiny centra,
- g) dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre, ak centrum vykonáva opatrenia podľa § 47, § 48 a § 59 ods. 1 písm. a) prvého bodu alebo tretieho bodu alebo písm. b) až d) zákona,
- h) celkový počet miest v centre a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou vo viacerých budovách centra, počet miest v jednotlivých budovách centra,
- i) opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra, a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu
 - 1. detí a plnoletých fyzických osôb, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou,
 - 2. rodičov a iných blízkych osôb detí a plnoletých fyzických osôb, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou,
- j) počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov podľa § 4; ak centrum zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť...
- k) opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra alebo špecializovaným programom centra,

l) opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra,

m) opis plánovania a poskytovania odbornej pomoci, ak centrum poskytuje starostlivosť tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu podľa § 46 ods. 8 zákona,

n) opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách,

o) opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti podľa § 16 vrátane počtu hodín určených na nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi, predpokladaný termín zaradenia fyzickej osoby do prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti od prejavu záujmu fyzickej osoby o túto prípravu a personálne zabezpečenie tejto prípravy, ak centrum vykonáva aj prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti,

p) uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia, ak centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou,

q) opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou,

r) podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery,

s) opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre,

t) opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre,

u) opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre vrátane,

1. spôsobu, akým dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou v centre, môže udržiavať kontakt s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah,
2. spôsobu, akým sa dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, môže obrátiť aj bez vedomia centra na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru,
3. podmienok doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu,

v) opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra,

w) taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností podľa písmena v), vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, nesúhlasia,

x) spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona,

y) opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra.

a) kontaktná adresa centra a telefónne číslo alebo iný kontaktný údaj centra

Sídlo: **Centrum pre deti a rodiny DC-SK**
K. Sidora 134
034 01 Ružomberok
Slovenská republika

iné kontakty: tel.: +421 44 4341 636
mobil: +421 903 731 750
e-mail: CDR@detskecentrum.sk

b) adresa miesta vykonávania opatrení alebo miest vykonávania opatrení, ak sa opatrenia vykonávajú vo viacerých budovách centra:

K. Sidora 134, 136
034 01 Ružomberok

c) účel centra podľa § 45 ods. 1 písm. a):

Centrum pre deti a rodiny Detského centra Slovensko (ďalej aj „CDR DC-SK“) je zariadenie zriadené na účel vykonávania

- opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia ,

d) druh vykonávaných opatrení:

- **pobytové opatrenia v profesionálnych náhradných rodinách,**
- **pobytové opatrenia v samostatnej diagnostickej skupine**

e) forma vykonávania opatrení podľa § 45 ods. 4 písm. a) zákona:

- **pobytová forma**

§ 46 ods. 1 písm. a) prvého až tretieho bodu zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele:

Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou pre dieťa na základe

1. dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
2. požiadania dieťaťa,
3. rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia,

Centrum pre deti a rodiny DC-SK nemá samostatnú skupinu centra, do ktorej by umiestňovalo deti, na základe súdnych rozhodnutí, ktoré z rôznych príčin nemôžu byť umiestnené v profesionálnych náhradných rodinách. U detí, ktoré sú umiestňované do diagnostickej skupiny na základe neodkladných alebo výchovných opatrení, ktoré nemajú šancu návratu do pôvodnej biologickej rodiny takýto predpoklad umiestnenia na samostatnú skupinu centra je. Pokiaľ boli deti indikované do profesionálnej náhradnej rodiny, tieto zaplňali zmluvne dohodnutú kapacitu zariadenia a znižovali stav samostatnej diagnostickej skupiny domova až do pozastavenia jej činnosti.

Z vyššie uvedených dôvodov sa Detské centrum Slovensko rozhodlo, že od 1. 1.2019 zameria činnosť samostatnej diagnostickej skupiny okrem pobytových opatrení na základe rozhodnutia súdu, aj na vykonávanie opatrení pobytovou formou pre dieťa na základe dohody podľa § 47, zákona č. 305/2005 Z. z. Táto skupina má okrem diagnostiky aj preventívny a výchovný charakter. Odborní pracovníci pracujú na optimalizovaní správania dieťaťa, na upevňovaní vhodných sociálnych návykov dieťaťa v spolupráci s jeho rodičom alebo osobou, ktorá sa o dieťa osobne stará.

f) opis cieľovej skupiny centra

Cieľovú skupinu tvoria deti a rodiny z regiónu Žilinského, Trenčianskeho a Banskobystrického samosprávneho kraja, ktoré sú občanmi Slovenskej republiky, majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, o ktorých súd rozhodol, že majú byť umiestnené na predbežné opatrenie, výchovné opatrenie alebo ústavnú starostlivosť do CDR DC-SK, ďalej deti umiestnené do CDR SK na základe dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa o dieťa stará – t.j. maloleté deti u ktorých ambulantná a terénna starostlivosť nepriniesla očakávaný výsledok. Je predpoklad, že pri vyňatí dieťaťa s individuálnym celodenným prístupom odborného personálu a súčasnej práce s rodičom alebo osobou, ktorá sa o dieťa osobne stará môže dôjsť k zlepšeniu problémovej situácie dieťaťa a jeho rodiny.

g) dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre, ak centrum vykonáva opatrenia podľa § 47, § 48 a § 59 ods. 1 písm. a) prvého bodu alebo tretieho bodu alebo písm. b) až d) zákona:

- duševná porucha dieťaťa,
- telesne postihnutí klienti vyžadujúci si k sebaobslužným činnostiam bezbariérový prístup,
- nedôvera rodiča alebo osoby, ktorá sa o dieťa osobne stará voči zariadeniu kde má byť realizovaný dobrovoľný pobyt dieťaťa.

h) celkový počet miest v centre a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou vo viacerých budovách centra, počet miest v jednotlivých budovách centra

Vytvorená kapacita k dispozícii pre pobytové opatrenia je **57 miest**, z toho **43 miest** v profesionálnych náhradných rodinách,

- K. Sidora 136 **8 miest v samostatnej diagnostickej skupine podľa § 51, ods. 1 písm. b) prvého bodu**
- K. Sidora 134 **6 miest na skupinu pre mladých dospelých**, 2 miesta ktoré sa nezapočítavajú do kapacity na účely vykonávania opatrení pobytovou formou, slúžiace pre návštevy rodičov detí alebo osôb, ktoré sa o deti osobne starajú alebo mladých dospelých na krátkodobé ubytovanie, alebo na krátkodobé ubytovanie profesionálnych náhradných rodičov počas návštevy centra s dieťaťom.

i) opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra, a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu

1. detí a plnoletých fyzických osôb, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou,

2. rodičov a iných blízkych osôb detí a plnoletých fyzických osôb, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou.

Vonkajšie a vnútorné priestory Centra pre deti a rodiny DC-SK:

Centrum vykonáva svoju činnosť vo vlastných priestoroch a v priestoroch trvalých pobytov profesionálnych náhradných rodičov. Vlastné priestory centra v ktorých sa vykonávajú pobytové opatrenia súdu podľa § 51 zákona sú v samostatne vedľa seba stojacich 2 budovách charakteru rodinných domov v Ružomberku na K. Sidora 134 a 136.

Budova na K. Sidora 136 - 4 podlažná budova – 11 lôžok vrátane izolačky_ubytovacia a spoločenská časť budovy slúži pre deti, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou

Budova bola v roku 2000 účelovo postavená ako “rodinná bunka” pre potreby samostatnej skupiny. O deti sa až do roku 2005 starali vychovávatelia manželská dvojica + pomocnica v domácnosti. Od roku 2005 slúži budova pre potreby samostatnej diagnostickej skupiny.

V suteréne domu sa nachádza práčovňa, sušiareň, telocvičňa, dielňa údržby, miestnosť na žehlenie a šitie, WC, skladové a ďalšie servisné priestory.

Na prízemí sú situované priestory odborných pracovísk sociálnych pracovníkov, miestnosť pre hospodára, riaditeľa, kuchyňa určená na prípravu jedál pre deti, jedáleň, kuchynka pre personál, 2 x WC, kúpeľňa a prezuváreň so šatňou pre deti.

Na prvom poschodí je situovaná spoločenská miestnosť, 2 x WC zvlášť pre chlapcov a zvlášť pre dievčatá, kúpeľňa s vaňou a sprchovacím kútom, izba pre deti s tromi lôžkami, miestnosť pre vychovávateľov a nočnú službu, pracovňa psychológa, miestnosť pre 2 PC s perifériami pre potreby záujmovej a odpočinkovej činnosti detí.

Na druhom poschodí sú tri izby pre deti s počtom lôžok 7, 2 x WC zvlášť pre dievčatá a zvlášť pre chlapcov, kúpeľňa s vaňou a sprchovacím kútom, izolačka – izba na izoláciu chorých detí s vlastným WC a kúpeľňou, sklad a servisná miestnosť na údržbu.

V exteriéri budovy je oplotená záhrada na relax, hry pre deti a pestovanie rastlín a drevín.

Budova na K. Sidora 134 - 3 podlažná budova

Ubytovacia a spoločenská časť budovy slúži pre skupinu mladých dospelých a pre rodičov a iné blízke osoby detí, ktoré prišli navštíviť.

Na prízemí budovy sa nachádza WC, kúpeľňa, IT miestnosť na umiestnenie servera, miestnosť pre hospodára a skladové priestory.

Na prvom poschodí je kancelária pre účtovníka, miestnosť pre zodpovedného zástupcu AK a riaditeľa Centra pre deti a rodiny DC-SK, spoločenská miestnosť, kuchynka s jedálňou, WC.

Na druhom poschodí sú tri izby spolu s 8 lôžkami pre potreby ubytovania mladých dospelých, pre návštevy detí, WC, kúpeľňa s vaňou a zvlášť kúpeľňa so sprchovacím kútom a miestom na práčku.

Každá izba v obidvoch budovách je uzamykateľná, s dostatočným množstvom úložných priestorov na osobné veci pre klientov. Priestory na osobnú hygienu sú dimenzované nadštandardne pre lôžkovú kapacitu a zvlášť pre personál.

j) počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov podľa §4; ak centrum zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť...

Odborný tím pre 57 detí vrátane mladých dospelých

3 sociálni pracovníci na ustanovený týždenný pracovný čas, VŠ vzdelanie II. stupňa v odbore sociálna práca,

2 psychológovia na ustanovený týždenný pracovný čas, VŠ vzdelanie II. stupňa v odbore psychológia,

Samostatná diagnostická skupina

2 vychovávatelia, VŠ vzdelanie II. stupňa v odbore špeciálna pedagogika, vychovávateľstvo, učiteľstvo alebo doplnkové pedagogické vzdelanie.

3 pomocní vychovávatelia, stredné úplné vzdelanie alebo stredné vzdelanie – pomocný vychovávateľ zabezpečuje nočný dozor, pomáha dennému vychovávateľovi počas smeny – príprava stravy, vykonávanie nákupov, varenie, pomocné práce pri upratovaní, praní a pod. Pomocný vychovávateľ nevykonáva priamu výchovnú činnosť s deťmi.

Profesionálni náhradní rodičia: 17 PNR, vzdelanie úplné stredné, stredné odborné, vysokoškolské pedagogické a iné VŠ.

k) opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra alebo špecializovaným programom centra

Sociálny pracovník centra oboznamuje deti, rodičov a iné fyzické osoby s programom centra pri prijatí dieťaťa do zariadenia. Dieťaťu rovnako aj rodičom je podrobne vysvetlený systém hodnotenia správania, režim dňa v zariadení, spôsob kontaktu s

dieťaťom, možnosti návštevy dieťaťa v zariadení aj mimo priestorov zariadenia. Rodičom sú poskytnuté kontakty na kompetentných zamestnancov zariadenia. Sú oboznámení s cieľom pobytu dieťaťa v zariadení, je im poskytnuté základné sociálne poradenstvo, v prípade potreby krízová intervencia. Sú oboznámení s výchovným plánom, plánom sociálnej práce a predpokladanou dĺžkou pobytu dieťaťa. O oboznámení detí a rodičov s programom centra je vyhotovený písomný záznam, ktorý je následne vedený ako súčasť spisu dieťaťa. Rodičia svoj súhlas s programom centra potvrdzujú vlastnoručným podpisom.

I) opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra

Základné činnosti samostatnej diagnostickej skupiny a individuálny prístup ku klientovi

V dennom režime dňa v skupine centra detí na dobrovoľnom pobyte je realizácia cieľavedome riadených a motivovaných činností za účelom poskytovania príležitostí na pozitívne zážitky a ich implementácie do bežného života ako ich prirodzenú súčasť. Ich význam a možnosť využitia pri formovaní osobnosti z hľadiska biologického, psychického a sociálneho rozvoja i z hľadiska cieľov a úloh výchovy.

Hlavné činnosti denného režimu samostatnej diagnostickej skupiny sú:

- odpočinkové činnosti (odpočinok na lôžku, spánok, pokojné hry, čítanie, pozeranie TV, rozhovory, rozprávanie s vychovávateľom, individuálne rozhovory s vychovávateľom)
- rekreačné činnosti (pohybové hry, spontánne hry v prírode, vychádzky spojené s telovýchovnými činnosťami, , vychádzky do prírody, vychádzky zamerané na spoznávanie miest a obcí, výlety rekreačného zamerania, rekreačné sezónne a telovýchovné činnosti – sánkovanie lyžovanie, korčuľovanie , plávanie a pod)
- príprava na vyučovanie (zisťovanie úrovne vedomostí a zručností a návykov novoprijatých detí, zabezpečovanie zdravotne hygienických podmienok prípravy na vyučovanie, pravidelné vypracovávanie písomných a ústnych úloh, osvojovanie samostatnosti pri práci, pravidelná kontrola plnenia školských povinností, starostlivosť o školské pomôcky, tašku, zošity)
- záujmové činnosti - pracovno - technické(skladanie, lepenie, vystrihovanie, práca s drevom, textíliou, výroba predmetov, montážne a demontážne práce, IT zameranie , príprava prezentácií, práca s PC a pod.),
- prírodovedné - (poznávanie živej prírody, živočíchov, rastlín, stromov, chápanie významu živej prírody pre človeka, starostlivosť o izbové rastliny, práca v záhrade, exkurzie do ZOO, prírodovedných múzeí, tvorba herbárov),
- sebaobslužné a spoločensky prospešné činnosti (dôležité dni, práva detí, poznanie významu sviatkov MDD, Deň učiteľov, 17 november a pod),

- činnosti venované zdravotnej starostlivosti (osobná hygiena, prezúvanie, domáce oblečenie, poriadok vo svojich veciach, aktívna účasť pri nákupoch oblečenia, školských potrieb, príprava akcií, účasť detí na plánovaní)
- činnosti na voľné dni a prázdniny (pohybové, pracovné, návštevy divadelných predstavení, kina, individuálne i skupinové záujmové činnosti, upevňovanie školských vedomostí zábavnou formou)

Odborné metódy výchovy:

- režimové opatrenia
- pozitívne posilňovanie
- nácvik podľa vzoru
- denníky
- behaviorálne zmluvy
- vyhasínanie
- žetónové hospodárenie

Režim dňa sa riadi predovšetkým obsahom individuálnych plánov klientov a ich rodiny. Aktivity sa realizujú podľa harmonogramu, ktoré sú vypracované v plánoch vychovávateľov.

Návrh režimu dňa v pracovných dňoch

06,30 - 07,00 ranná toaleta, úprava lôžok, obliekanie,
 07,00 - 07,20 raňajky
 07,20 - 07,30 príprava na odchod do školy, dospelí prechod na činnosti, terapie a pod. podľa klienta a určeného plánu
 07,30 - 14,00 vyučovanie, obed v škole, dospelí na skupine
 14,00 - 15,30 odpočinok, podľa potrieb klienta
 16,00 - 18,00 výchovná činnosť, voľnočasové aktivity, terapie, príprava do školy
 18,00 večera, upratovanie
 18,30 - 20,30 výchovná činnosť, voľnočasové aktivity, terapie
 20,30 - 06,30 príprava na odpočinok školopovinných detí
 22,00 - 06,00 príprava na nočný odpočinok dospelých klientov, nočný odpočinok

Návrh režimu dňa v dňoch pracovného pokoja

07,30 - 08,30 budíček, ranná toaleta, úprava lôžok, obliekanie,
 08,30 raňajky
 09,00 - 12,00 voľnočasové aktivity, terapie
 12,00 - 12,30 obed
 12,30 - 14,00 odpočinok podľa potrieb klienta
 14,00 - 17,30 výchovná činnosť rekreačného charakteru
 17,30 - 18,00 večera
 18,00 - 20,00 osobné voľno podľa záujmu klienta
 20,00 - 22,00 večierka diferencovaná podľa potreby a veku klienta
 22,00 - 06,00 nočný odpočinok

Oddelenie sociálnej práce skupiny na pobytové opatrenia dohodou - OSP

Oddelenie sociálnej práce pre zabezpečenie svojich úloh úzko spolupracuje s rodičmi, vychovávateľmi skupiny a pedagogicko – psychologickým oddelením skupiny. V rámci zabezpečenia plnenia úloh sociálny pracovník spolupracuje aj s dobrovoľníkmi DC-SK, najmä na zabezpečenie terénnej sociálnej práce a pri výpomoci v rodinách. Zasadou práce sociálneho pracovníka skupiny je kolektívna spolupráca odborníkov skupiny a centra .

OSP - zabezpečuje najmä:

- vedenie sociálnej agendy - spisová dokumentácie dieťaťa, dohody o dobrovoľnom pobyte, plány vykonávania opatrení pobytovou formou a ich aktualizácia, plány nácviku rodičovských zručností, informácie o biologickej rodine dieťaťa, návštevy príbuzných a osôb blízkych, evidencia návštev detí, evidencia pobytov detí mimo
- zabezpečuje základné a špecializované poradenstvo pre rodičov alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,
- organizuje a zúčastňuje sa prípadových konferencií,
- spolupracuje s určenými orgánmi sociálnoprávnej ochrany detí, so súdmi, s prokuratúrou, s políciou,
- zabezpečuje rekondičné a rekreačné pobyty detí,
- koordinuje spoluprácu centra, ÚPSVAR SPO a obcí pri aktualizácii plánu vykonávania opatrení pobytovou formou, najmä plán sociálnej práce s rodičom alebo osobou, ktorá sa o dieťa osobne stará,
- zariaďuje aj zdravotnú starostlivosť u pediatra a špecialistov počas pobytu dieťaťa v zariadení. Dieťa po príchode do zariadenia je zaevidované u všeobecného detského lekára. Nasleduje preventívna prehliadka - v prípade nálezu pokračuje konzultácia s ostatnými špecialistami.

Sociálna diagnostika

Výsledkom je vytvorenie podkladu pre plán vykonávania opatrení pobytovou formou a jeho aktualizácia v spolupráci s orgánom sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, s rodičom, prípadne s dieťaťom a zhodnotenie silných a slabých stránok rodiny (SWOT – analýza).

Počas pobytu sa zisťuje psychogenéza vykoľajenia (faktory, ktoré prispeli k vzniku chybných postojov v rodine - vnútorné, vonkajšie), odraz vykoľajenia v súčasnom živote (či už niekedy klient vyhľadal pomoc, u dieťaťa či už bolo v nejakom zariadení a výstupy z týchto pobytov). Zisťujú sa pozitívne vlastnosti klienta (na čom stavať pri práci, čo podporovať, rozvíjať). Pri zisťovaní uvedených skutočností je nutná spolupráca s orgánmi štátnej správy, obcou, nemocnicou, školou, bližšou rodinou a pod. Výsledkom sociálnej diagnostiky je sociálna správa o dieťati.

Podľa možnosti ešte pred príchodom dieťaťa alebo po jeho prijatí získavanie dostupných informácií o dieťati, o jeho biologickej rodine a príbuzných (štruktúra rodiny, ekonomické pomery, zdravotné pomery, bytové pomery, výchovné pomery, vzťahy medzi členmi rodiny, nápadné vlastnosti, vzťah k iným spoločenským skupinám), o dôvodoch odňatia z biologickej rodiny (kto zlyhal - sociálno - psychická chybnosť), prognóza ďalšieho vývoja situácie v rodine.

Kontakt s biologickou rodinou – počas celého pobytu dieťaťa mimo svojej biologickej

rodiny je nutnosťou kontinuálne posilňovať vzťahy v biologickej rodine. Tieto vzťahy sú veľmi dôležité pre zdravý vývin dieťaťa a pre jeho pochopenie a spracovanie situácie v ktorej sa nachádza. Zároveň dávajú dieťaťu pocit kontinuity a možnosť získať vlastný náhľad na situáciu a pochopiť ju v závislosti od jeho veku a intelektového potenciálu. Kontakt s biologickou rodinou sa udržiava rôznymi spôsobmi (osobný kontakt za prítomnosti odborného tímu, osobný kontakt bez prítomnosti odborného tímu, návštevy v biologickej rodine, telefonický kontakt, písomný kontakt) prioritou je vždy kontakt zabezpečiť tak, aby bol kontakt v záujme dieťaťa. Kontakt dieťaťa s rodičmi, prípadne inými osobami sa zabezpečuje podľa dohodnutých pravidiel.

Prvé stretnutie, pokiaľ sa nejedná o rodiča prijatého na pobyt s dieťaťom, vždy prebieha na pôde centra, pri prvom osobnom stretnutí je vždy prítomný riaditeľ, sociálny pracovník alebo psychológ centra. Na základe vzájomnej dohody medzi odborným personálom a rodičom dieťaťa sa stanovujú podmienky stretávania sa, frekvencia a dĺžka stretnutí. Toto závisí od konkrétneho dieťaťa, možností a schopností rodiča. Vo všeobecnosti navrhujeme realizovať stretávanie v priestoroch centra, ktoré sú usporiadané na stretnutia vo frekvencii minimálne 1 krát týždenne po dobu 1-2 hodiny. Na základe týchto návštev, pri ktorých je prítomný odborný tím je možné zhodnotiť interakciu dieťa – rodič, vzájomné citové vzťahy, komunikáciu, rodičovské zručnosti.

Pokiaľ je to účelné a bezpečné pre dieťa je možné pokračovať v stretávaní sa dieťaťa a biologického rodiča aj mimo CDR. Miesto takýchto stretnutí si potom dohodne sociálny pracovník spolu s biologickým rodičom dieťaťa. O týchto stretnutiach je informovaný riaditeľ detského domova. (ich frekvencia, dĺžka a zásadné skutočnosti ktoré sa počas stretnutia udejú). Tieto informácie sú následne zaznamenávané v Knihe návštev. Na základe žiadosti rodiča je možné dieťa uvoľniť k rodičom domov, t.j. na určité stanovené obdobie je dieťa vrátené do starostlivosti rodiča alebo osoby, ktorá sa o dieťa osobne stará. Takéto pobyty sú realizované na základe dohody medzi zariadením a biologickým rodičom v rámci plánu práce s dieťaťom a rodičom.

Pedagogicko - psychologické oddelenie - PPO

PPO je súčasťou odborného tímu skupiny na pobytové opatrenia, ktoré zabezpečuje psychologický servis, servis špeciálneho pedagóga, prípadne terapeuta. Úlohy pedagogicko - psychologické oddelenie môže zabezpečiť aj dodávateľsky, najmä v prípade terapeuta. Súčasťou PPO je aj vedúci vychovávateľ samostatnej skupiny. Vedúcim oddelenia je psychológ. Zasadou práce PPO je kolektívna spolupráca so všetkými odbornými pracovníkmi centra.

Psychologická starostlivosť - pracovná náplň psychológa

Pri prijatí dieťaťa na výkon opatrenia pobytovou formou je psychológ súčasťou odborného tímu pri prijatí dieťaťa.

Po príchode dieťaťa sa uskutočňuje psychologická (krízová) intervencia - prvá pomoc (podľa veku dieťaťa), ide o vstupný pohovor zameraný na spoznávanie pocitov a prežívania dieťaťa v dôsledku novej situácie (odlúčenie od biologickej rodiny), redukciu napätia a stabilizovanie dieťaťa v novom prostredí, podpora adaptačných a zvládacích mechanizmov. Má za úlohu stabilizovať a podporiť dieťa, redukovať stresové symptómy, zlepšiť nezávislé adaptívne fungovanie, optimalizovať fungovanie dieťaťa a jeho

psychický stav, facilitovať ďalšie úrovne podpory. Takéto vstupné zhodnotenie dieťaťa je podkladom pre vypracovanie plánu rozvoja osobnosti dieťaťa.

Následne je počas adaptačnej fázy pobytu vypracovaná psychologická diagnostika dieťaťa – komplexné zhodnotenie osobnosti dieťaťa, intelektového potenciálu, vzťahov v rodine, motivačnej a ašpiračnej úrovne, diagnostikovanie vývinovej úrovne dieťaťa, prognóza ďalšieho vývoja dieťaťa za použitia štandardizovaných psychologických testov, rozhovorov, pozorovania. Psychológ zariadenia môže spolupracovať aj s externými odborníkmi z oblasti psychológie (školský psychológ, zariadenia CPPPaP, RPPS na ÚPSVaR – och, psychoterapeut a pod.).

Pokračovanie dobrovoľného pobytu je zamerané na poskytovanie psychologického poradenstva dieťaťu, podpora v zvládaní novej situácie, optimalizovanie správania, zameranie sa na úpravu správania. Psychologická intervencia sa realizuje jedenkrát týždenne (prípadne podľa potreby).

Počas celého pobytu dieťaťa je psychológ v kontakte s rodičmi dieťaťa, prípadne s osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa. Získava od nich anamnestické údaje, zároveň diagnostikuje rodinné prostredie dieťaťa, výchovné štýly v rodine, citové zázemie a pod.

Súčasťou práce psychológa je aj poskytovanie psychologického poradenstva rodičom dieťaťa podľa aktuálnych potrieb dieťaťa a v prípade potreby aj

- nácvik rodičovských zručností,
- úprava a zachovanie vzťahov medzi dieťaťom a danou osobou,
- uľahčenie vykonávania opatrení pobytovou formou pre dieťa,
- psychológ pri nácviku rodičovských zručností uplatňuje **filiálnu terapiu**.

Záverečná psychologická správa obsahuje komplexné psychologické posúdenie dieťaťa a výchovného prostredia. Jej súčasťou sú aj návrhy ako s dieťaťom ďalej pracovať. O správe sú informovaní rodičia dieťaťa a orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Po odchode dieťaťa zo zariadenia je ponúknutá rodičom možnosť ďalšej spolupráce – katamnestické sledovanie prípadu, psychologické a sociálne poradenstvo.

Prijatie dieťaťa a rodiča prebieha podľa stanovených postupov centra, v súlade so všetkými potrebnými náležitosťami – podpísanie dohody obidvoma stranami, oboznámenie sa s právami a povinnosťami rodičov.

Psychológ je prítomný pri prijatí dieťaťa do zariadenia (ako súčasť odborného tímu), zisťuje osobnú a rodinnú anamnézu priamo od rodiča a ak je to možné aj od dieťaťa. Pokiaľ je to nutné psychológ v tejto fáze poskytuje krízovú intervenciu rodičovi a dieťaťu.

Najneskôr do piatich dní od prijatia dieťaťa psychológ spolu s ostatnými členmi odborného tímu a spolu s rodičom vypracujú plán vykonávania opatrenia. Plán je vypracovaný na základe štúdia anamnestických údajov (priamych aj nepriamych), pozorovania dieťaťa, pozorovania interakcie rodič – dieťa, rozhovoru s dieťaťom a rodičom. Následne psychológ využíva všetky dostupné metódy práce – pozorovanie, diagnostika, rozhovor, poradenstvo tak, aby bolo zabezpečené plnenie daného plánu.

Podľa potreby je možné plán zamerať napríklad na:

- optimalizáciu výchovných stratégií rodiča,
- predchádzanie konfliktov,
- riešenie problémových situácií s dieťaťom,
- posilňovanie rodičovskej role a autority,
- posilňovanie zvládacích mechanizmov rodiča a dieťaťa,
- ventilovanie a zvládanie emócií.

Psychologická intervencia sa realizuje v pravidelných intervaloch, spravidla 1 krát do týždňa. Je zameraná na poradenské vedenie klientov, zhodnotenie doterajšej situácie, v prípade potreby redefinovanie plánu práce a jeho ďalšie hodnotenie. Počas stretnutí poskytuje klientom spätnú väzbu, podporuje klientov k zmene a k upevneniu žiadaného správania. V prípade potreby, (napr. situácia presahuje jeho profesionálne kompetencie) môže navrhnúť prizvanie iných odborníkov zariadenia, prípadne externých odborníkov.

Pedagogická a špeciálno-pedagogická diagnostika

Špeciálny pedagóg vypracováva vedomostnú diagnostiku, zisťuje špecifické poruchy učenia, adaptačnú diagnostiku. Súčasťou je aj posúdenie úrovne reči, laterality, profesionálnej orientácie, sociability, úrovne správania, tvorba sociogramov, tvorba individuálnych vzdelávacích plánov. Zároveň je v jeho kompetencii zistenie grafomotorickej úrovne dieťaťa, jemnej a hrubej motoriky, kresebného prejavu, senzomotoriky, komunikačných schopností a pod.,

Vychovávateľ skupiny posudzuje sebaobslužné zručnosti a návyky, úroveň hry a správania sa, adaptáciu, sociálne vzťahy s rovesníkmi a vzťah k autorite, postavenie v kolektíve detí, trávenie voľného času, prípravu na vyučovanie, vzťah ku škole, k učiteľom a pod.

Záverečná správa z pobytového opatrenia na základe dohody - globálna diagnostika

Záverečná správa o dieťati na dobrovoľnom pobyte v centre obsahuje sociálnu správu, psychologické vyšetrenie dieťaťa, správu pedagogickej a špeciálno-pedagogickej diagnostiky. V závere záverečnej správy sú odporúčania metód, techník a postupov sociálneho pracovníka, psychológa a pedagóga pre ďalšie pôsobenie rodiča (prípadne inej osoby, ktorá sa bude o dieťa starať).

Prijatie dieťaťa na pobytové opatrenia na základe dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa o dieťa stará

Centrum vykonáva opatrenia pre dieťa na základe dohody podľa § 47 ods.1 písm. a) po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Centrum písomne dohodne podmienky vykonávania opatrení pobytovou formou pre dieťa s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, pred prijatím dieťaťa do centra. Súčasťou dohody je aj

- plán vykonávania opatrení pobytovou formou pre dieťa, spôsob informovania rodiča dieťaťa alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa; to neplatí, ak centrum vykonáva

opatrenia pobytovou formou pre dieťa a jeho rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa, podľa § 47 odseku 5,

- podmienky poskytovania osobného vybavenia, ak je dieťa prijaté bez osobného vybavenia,
- spôsob zabezpečenia zdravotnej starostlivosti o dieťa, povinnej školskej dochádzky alebo prípravy na povolanie,
- výška vreckového od rodiča alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa, a spôsob nakladania s vreckovým; to neplatí, ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou pre dieťa a jeho rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa, podľa odseku 5,
- úhrada za poskytovanú starostlivosť dieťaťu v centre a spôsob jej úhrady, a ak centrum postupuje podľa odseku 5, aj úhrada za poskytovanú starostlivosť ďalším fyzickým osobám,
- úhrada zvýšených výdavkov na zdravotnú starostlivosť, povinnú školskú dochádzku.

Doklady potrebné na prijatie dieťaťa do centra:

- občiansky preukaz (ak ho dieťa vlastní, OP zákonného zástupcu dieťaťa),
- preukaz poistenca,
- rodný list,
- posledné vysvedčenie,
- sociálna správa a odporúčanie príslušného ÚPSVaR,
- psychologické vyšetrenie ak už bolo dieťa vyšetrované psychológom

Výbava: - hygienické potreby, oblečenie, školské potreby (podrobný rozpis odovzdá sociálny pracovník rodičovi týždeň pred nástupom do zariadenia).

DC-SK môže od dohody odstúpiť ak:

- 1) pobyt neplní svoj cieľ z pedagogicko - psychologických, zdravotných dôvodov, prípadne pobyt podľa stanoviska odborníkov nie je pre dieťa vhodný,
- 2) zákonní zástupcovia neplnia záväzky dohody,
- 3) zákonní zástupcovia porušujú interné predpisy DC-SK nevhodne zasahujú do výchovného pôsobenia, nedostatočne spolupracujú s DC- SK,
- 4) zákonný zástupca je v omeškaní s dohodnutou platbou (jeden mesiac).
- 5) dieťa prijaté na základe dohody odmieta spolupracovať.

Zákonný zástupca môže od dohody odstúpiť ak:

- 1) o to písomne požiada a to len zo závažných dôvodov (zdravotných, sťahovanie a pod.)

Práva a povinnosti rodičov a osôb, ktoré sa osobne starajú o dieťa - súčasť dohody o dobrovoľnom pobyte dieťaťa v zariadení

Práva a povinnosti rodičov dieťaťa sú zachované podľa Zákona o rodine, pokiaľ súd nerozhodol inak. S právami a povinnosťami sú rodičia oboznámení pri prijatí dieťaťa do centra a sú upravené aj pri prijatí dieťaťa do centra v Dohode o dobrovoľnom pobyte.

Rodič má právo dozvedieť sa informácie, ktoré sa týkajú dieťaťa a jeho pobytu v zariadení. Informácie sa týkajú najmä, adaptačného obdobia, diagnostických záverov,

správania sa dieťaťa počas pobytu v zariadení až do ukončenia pobytu v zariadení.

Rodič má povinnosť zúčastniť sa na tvorbe Plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou, má povinnosť kontaktovať dieťa a zároveň zabezpečiť starostlivosť o dieťa počas hosťovských pobytov.

Rodič má právo kontaktovať odborný tím zariadenia za cieľom získania informácií o dieťati.

Rodič má právo osobne navštíviť dieťa. Počas návštevy má povinnosť dodržiavať platný návštevný poriadok.

Rodič má právo na psychologické a sociálne poradenstvo, ktoré poskytujú zamestnanci zariadenia. Povinnosťou rodiča je participácia na psychologickú a sociálnu diagnostiku dieťaťa a rodinného systému.

Rodič má právo kontaktovať dieťa telefonicky, mailom, písomne a osobne tak, aby boli zachované väzby biologickej rodiny a tak, aby bol sledovaný najlepší záujem dieťaťa.

Rodič má právo ukončiť dobrovoľný pobyt dieťaťa v zariadení (t.j. vypovedať dohodu so zariadením). Zároveň je oboznámený s ďalším postupom zariadenia pri ukončení takéhoto pobytu. O tejto skutočnosti upovedomí zariadenie všetky zúčastnené strany (orgán SPODaSK ÚPSVaR, príslušný súd, školské zariadenia a pod.)

V prípade, že si rodič, alebo osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa neplnia povinnosti vyplývajúce z platnej Dohody o dobrovoľnom pobyte, zariadenie pobyt dieťaťa ukončí. O tejto skutočnosti upovedomí zariadenie tiež všetky zainteresované strany (orgán SPODaSK ÚPSVaR, príslušný súd, školské zariadenia a pod.)

Rodič má povinnosť zúčastňovať sa konzultácií s odborným tímom centra vo vymedzenom čase.

Rodič má povinnosť zúčastňovať sa nácviku rodičovských zručností, podľa plánu vykonávania opatrení pobytovou formou na základe dohody.

Fázy práce odborného tímu s dieťaťom a osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, počas pobytu v zariadení

1. Plán vykonávania opatrení pobytovou formou na základe dohody

Ak dôvodom na odporúčanie podľa odseku 1 je riešenie krízovej situácie dieťaťa alebo overenie ohrozenia vývinu dieťaťa, ktoré nevyžaduje postup podľa § 27, centrum a orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v spolupráci s rodičom dieťaťa, osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, a ak je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné aj s dieťaťom, pripraví plán vykonávania opatrení pobytovou formou najneskôr do piatich pracovných dní odo dňa prijatia dieťaťa do centra.

2. Realizácia opatrení pobytovou formou na základe dohody a prijatého plánu vykonávania opatrení, odborným tímom centra v spolupráci s rodičmi dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa a orgánom sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately.

3. Prepustenie dieťaťa z pobytu a záverečná správa

Vypracovanie záverečnej správy z pobytu dieťaťa a spolupráce rodiča alebo osoby, ktorá sa o dieťa osobne stará. Záverečná práca obsahuje odporúčania na ďalšie postupy práce s dieťaťom, pre potreby rodiča a orgánu sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, prípadne centra, kde sa dieťa a jeho rodina podrobí opatreniam ambulantnou alebo terénnou formou sociálnej práce.

m) opis plánovania a poskytovania odbornej pomoci, ak centrum poskytuje starostlivosť tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu podľa § 46 ods. 8 zákona

CDR DC-SK neposkytuje starostlivosť tehotným ženám.

n) opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách

Centrum zabezpečuje starostlivosť v samostatnej diagnostickej skupine. Výchovný systém vychádza z princípov kognitívno – behaviorálnej terapie. Hlavným cieľom takto orientovaného prístupu je konkrétna zmena problémového správania a uvedomenie si vlastných myšlienkových pochodov a následná zmena v takýchto myšlienkových pochodoch. Dôležitou súčasťou takéhoto prístupu je systém odmien a trestov, ktorý vychádza z behaviorálnej terapie a jeho cieľom je posilňovanie vhodného/pozitívneho správania a vyhasínanie/zanikanie nevhodného správania. Deti v diagnostickej skupine sú so systémom odmien a trestov formálne oboznámené pri príchode do zariadenia, počas komunitných stretnutí – KOLIESKO (príloha č. 1), zároveň sú pravidlá dostupné na nástenke v spoločných priestoroch, ako aj systém hodnotenia.

Realizácia výchovných plánov pokrýva všetky zložky výchovy, predovšetkým:

- odpočinkové činnosti (odpočinok na lôžku, spánok, pokojné hry, čítanie, pozeranie TV, rozhovory, rozprávanie s vychovávateľom, individuálne rozhovory s vychovávateľom)
- rekreačné činnosti (pohybové hry, spontánne hry v prírode, vychádzky spojené s telovýchovnými činnosťami, , vychádzky do prírody, vychádzky zamerané na spoznávanie miest a obcí, výlety rekreačného zamerania, rekreačné sezónne a telovýchovné činnosti – sánkovanie lyžovanie, korčuľovanie , plávanie a pod)
- príprava na vyučovanie (zisťovanie úrovne vedomostí a zručností a návykov novoprijatých detí, zabezpečovanie zdravotne hygienických podmienok prípravy na vyučovanie, pravidelné vypracovávanie písomných a ústnych úloh, osvojovanie samostatnosti pri práci, pravidelná kontrola plnenia školských povinností, starostlivosť o školské pomôcky, tašku, zošity)
- záujmové činnosti - pracovno - technické(skladanie, lepenie, vystrihovanie, práca s drevom, textíliou, výroba predmetov, montážne a demontážne práce, IT zameranie , príprava prezentácií, práca s PC a pod.),

- prírodovedné - (poznávanie živej prírody, živočíchov, rastlín, stromov, chápanie významu živej prírody pre človeka, starostlivosť o izbové rastliny, práca v záhrade, exkurzie do ZOO, prírodovedných múzeí, tvorba herbárov),
- sebaobslužné a spoločensky prospešné činnosti (dôležité dni, práva detí, poznanie významu sviatkov MDD, Deň učiteľov, 17 november a pod),
- činnosti venované zdravotnej starostlivosti (osobná hygiena, prezúvanie, domáce oblečenie, poriadok vo svojich veciach, aktívna účasť pri nákupoch oblečenia, školských potrieb, príprava akcií, účasť detí na plánovaní)
- činnosti na voľné dni a prázdniny (pohybové, pracovné, návštevy divadelných predstavení, kina, individuálne i skupinové záujmové činnosti, upevňovanie školských vedomostí zábavnou formou)

Výchovný plán diagnostickej skupiny sa vypracováva na obdobie kalendárneho roka tak, aby zahŕňal všetky vyššie uvedené činnosti. Zodpovednosť za vypracovanie tohto plánu nesie špeciálny pedagóg zariadenia. Následne vychovávateľ skupiny (v prípade potreby v spolupráci so špeciálnym pedagógom) vypracuje konkrétny dvojtyždenný plán pre celú diagnostickú skupinu, v ktorom sú uvedené konkrétne činnosti, formy a metódy ich realizácie. V tomto pláne je určený vychovávateľ, ktorý je zodpovedný za konkrétnu realizáciu a následné vyhodnotenie činnosti.

Výchovné plány sú vypracovávané aj individuálne pre každé dieťa. Za vypracovanie individuálneho plánu výchovnej činnosti je zodpovedný špeciálny pedagóg centra. Ten na základe špeciálno – pedagogickej diagnostiky vypracuje výchovný plán, s prihliadnutím na individuálne potreby klienta, t.j. vyhodnotí, ktoré zložky je nutné rozvíjať a navrhne metódy práce a činnosti, ktoré sú vhodné pre dieťa. Individuálny výchovný plán vyhodnocuje špeciálny pedagóg zariadenia.

o) opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti podľa § 16 vrátane počtu hodín určených na nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi, predpokladaný termín zaradenia fyzickej osoby do prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti od prejavovania fyzickej osoby o túto prípravu a personálne zabezpečenie tejto prípravy, ak centrum vykonáva aj prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti,

Prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zabezpečujú sociálny pracovník centra, psychológ centra a špeciálny pedagóg. Všetci zamestnanci sú prítomní počas celého kurzu, aktívne sa podieľajú na celej príprave.

Príprava je rozdelená na dve časti – teoretickú, zahŕňajúcu 15 hodín t.j. 5 prvých po sebe nasledujúcich blokov a praktickú/nácvikovú, zahŕňajúcu 45 hodín t.j. ostatných 15 blokov, spolu 60 hodín.

Príprava je ukončená po absolvovaní kompletného kurzu. Účastník následne získa certifikát o absolvovaní kurzu a správu o absolvovaní prípravy. Jej obsahom je zhodnotenie aktivity účastníka, popis motivácie k prijatiu dieťaťa, zhodnotenie osvojovania teoretických poznatkov a aktívne zúčastňovanie sa nácvikových aktivít.

1. stretnutie	Náhradná rodinná starostlivosť	Formy NRS, diferenciácia medzi formami NRS, špecifiká profesionálneho náhradného rodičovstva, právny rámec, očakávania budúcich profesionálnych náhradných rodičov	3 hodiny
2. stretnutie	Práva dieťaťa v ústavnej starostlivosti; práva a povinnosti profesionálneho náhradného rodiča	Všeobecné práva dieťaťa podľa medzinárodných dohovorov, práva dieťaťa v ústavnej starostlivosti; práva a povinnosti profesionálnych náhradných rodičov v rámci výkonu profesie	3 hodiny
3. stretnutie	Fyzický, psychický a sociálny vývin dieťaťa a jeho potreby	Vývinové obdobia dieťaťa, potreby dieťaťa, činitele ktoré ovplyvňujú psychosociálny vývin	3 hodiny
4. stretnutie		Špecifické potreby detí z detských domovov, oneskorenia vo vývine, dôsledky nenapĺňania potrieb, prejavy v správaní zanedbávaných detí	3 hodiny
5. stretnutie		Možnosti profesionálnych náhradných rodičov pri identifikácii potrieb dieťaťa a ich úloha pri napĺňaní potrieb dieťaťa	3 hodiny
6. stretnutie	Motivácia a očakávania profesionálnych náhradných rodičov, možnosti pomoci deťom, limity profesionálneho náhradného rodičovstva	Ujasnenie si motivácie pre prijatie dieťaťa, otvorenosť a schopnosť prijať dieťa do rodiny. Očakávania detí a rodičov, práca s vlastnou minulosťou a stratami, sebaopoznanie	3 hodiny
7. stretnutie	Individuálne stretnutie	Individuálna psychologická a sociálna diagnostika (hodnotenie rodinného systému, motivácie k prijatiu dieťaťa, postoje ďalších členov rodiny k prijatiu dieťaťa)	3 hodiny
8. stretnutie	Adaptácia nového člena v rodine	Prijatie dieťaťa do rodiny členmi domácnosti, zmena v rodinnej situácii, biologické deti a ich prežívanie zmeny. Budovanie rodinných vzťahov	6 hodín
9. stretnutie			
10. stretnutie	Attachment	Citové pripútanie, vznik a vývoj pripútania, poruchy pripútania a ich dopad na život dieťaťa v rodine, možnosti pomoci. Strata biologickej matky a jej dopad na ďalší vývoj dieťaťa, zvládanie a spracovanie strát dieťaťom, možnosti zlepšenie nadväzovanie kontaktov	3 hodiny
11. stretnutie	Poznávanie vývinových potrieb dieťaťa, jeho minulosti a porozumenie správaniu dieťaťa v profesionálnej náhradnej rodine	Vývinové potreby dieťaťa vzhľadom k veku, všeobecné a individuálne potreby dieťaťa, správanie dieťaťa ktorému neboli napĺňané potreby (možné problémy, konflikty), dôsledky pre rodinu a dieťa, možnosti nápravy	3 hodiny
12. stretnutie	Identita, sebavedomie,	Faktory ovplyvňujúce hodnotu, sebavedomie a identitu dieťaťa, pochopenie	3 hodiny

	sebahodnota dieťaťa v profesionálnej náhradnej rodine	odlišností dieťaťa v profesionálnej náhradnej rodine, prijatie inej hodnotovej orientácie, postojov, názorov dieťaťa, podpora dieťaťa a budovanie jeho identity. Strata biologickej rodiny ako faktor zníženej sebahodnoty a nejasnej identity	
13. stretnutie	Práca s biologickou rodinou dieťaťa	História dieťaťa ako faktor ovplyvňujúci jeho prijatie, dôležitosť ukotvenia dieťaťa v biologickej rodine, kontakt s biologickou rodinou dieťaťa, povinnosti profesionálnych náhradných rodičov, nepriame kontakty s biologickou rodinou	3 hodiny
14. stretnutie	Efektívna komunikácia v profesionálnej náhradnej rodine	Komunikačné zručnosti pri práci s dieťaťom, zásady efektívnej komunikácie. Dôležitosť informácii, vhodnosť ich poskytovania, problémy pri komunikácii	3 hodiny
15. stretnutie	Výchova a vzdelávanie dieťaťa	Pravidlá a hranice v rodine ako predpoklad stability prostredia. Trest a odmena ako motivačné faktory ovplyvňujúce správanie dieťaťa, praktické prístupy vo výchove. Špecifické otázky vzdelávania v školách, špeciálno-pedagogické zásady vzdelávania	3 hodiny
16. stretnutie	Odchod dieťaťa z profesionálnej náhradnej rodiny	Dôvody a príčiny odchodu dieťaťa z profesionálnej náhradnej rodiny. Spracovanie odchodu dieťaťa profesionálnymi náhradnými rodičmi a biologickými deťmi, príprava dieťaťa, komunikácia s dieťaťom, smútenie. Možnosti podpory a uľahčenia odchodu pre deti a profesionálnych náhradných rodičov	6 hodín
17. stretnutie			
18. stretnutie	Individuálne stretnutie	Individuálna psychologická diagnostika (postoje, hodnoty, osobnostný profil, motivácia) na základe rozhovorov, pozorovania a psychologických metodík.	3 hodiny
19. stretnutie	Potreba tímovej spolupráce	Kompetencie profesionálneho náhradného rodiča ako člena multidisciplinárneho tímu, zdroje zvládania náročných situácií, opora a pomoc pri práci s deťmi, hľadanie zdrojov pomoci	3 hodiny
20. stretnutie	Diskusia s profesionálnymi náhradnými rodičmi Detského centra	Oboznámenie sa s prácou a skúsenosťami profesionálnych náhradných rodičov	3 hodiny
21. stretnutie	Nácvik praktických pedagogických zručností:	Nácvik zahŕňa oboznámenie sa s vývinovými poruchami učenia u detí, najčastejšie problémy pri učení sa s deťmi, motivovanie detí pri príprave do školy, praktický návod pre učenie sa s deťmi.	6 hodín
22. stretnutie	Výskyt najčastejších negatívnych prejavov v správaní detí a ich výchovné zvládnutie	Praktické poznatky o výchove zanedbávaných detí, najčastejšie prejavy v správaní detí a možnosti ako ich zvládnuť; metódy práce s deťmi, výchovné vplyvy, možnosti odstránenia negatívnych javov	9 hodín

23. stretnutie	Možnosti spolupráce so zainteresovanými odborníkmi vo výchove detí	Spolupráca s odborným tímom centra, so školou, CPPPaP, špeciálny pedagóg, integrácia dieťaťa	5 hodín
----------------	--	--	---------

Príprava v rozsahu 21 hodín zahŕňa povinnosť zúčastniť sa nasledujúcich blokov: č. 2, 4, 5, 10, 13, 16, 17

Príprava v rozsahu 80 hodín je doplnená o výukové bloky 21 – 23, zamerané predovšetkým na praktickú prácu s deťmi.

Centrum oznámi záujemcovi o prípravu predpokladaný termín zaradenia fyzickej osoby do prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti, ktorý je maximálne 6 mesiacov od prejavu záujmu fyzickej osoby o túto prípravu. Centrum je povinné oznámiť záujemcovi o prípravu aj dôvod nekonania plánovanej prípravy, a to neodkladne ako sa CDR o prekážkach konania prípravy dozvedelo.

p) uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia, ak centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou

Centrum nezabezpečuje výkon opatrení ambulantnou ani terénnou formou.

q) opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou,

Centrum v rámci zákonných ustanovení vykonáva opatrenia na základe individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa. Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa je súbor čiastkových plánov vykonávania odborných činností v centre, za vypracovania, dodržiavanie a hodnotenie čiastkových plánov sú zodpovedný jednotliví odborní zamestnanci centra. Za komplexné vypracovanie individuálneho plánu rozvoja osobnosti je zodpovedný sociálny pracovník centra. Vyhodnotenie kompletného individuálneho plánu sa realizuje v dvojmesačných intervaloch.

Plán sociálnej práce

Zodpovedným pracovníkom je sociálny pracovník centra. Plán sociálnej práce obsahuje nutné náležitosti podľa vyhlášky 103/2018 Z.z. Východiskom pre tvorbu plánu sociálnej práce je sociálna diagnostika dieťaťa a rodinného systému. Na základe diagnostiky sa určí cieľ sociálnej práce, zároveň sociálny pracovník navrhne metódy sociálnej práce ktoré použije na dosiahnutie cieľa. Do plánu sociálnej práce je aktívne prizývaný rodič dieťaťa a kurátor dieťaťa. Plán je vyhodnocovaný v dvojmesačných intervaloch, kde sa zhodnotia splnené úlohy, v prípade ich nesplnenia sa uvedie dôvod nesplnenia a navrhnú sa iné postupy práce.

Plán výchovnej práce s dieťaťom

Deti umiestnené v PNR nie sú s výchovným plánom a systémom odmiern a trestov oboznamované formálne počas týždenných stretnutí. V PNR kladieme dôraz na

prirodzený chod rodiny ako systému, s vlastnou hodnotovou orientáciou, dynamikou vzťahov, vlastnými rituálmi a pod. Napriek individualite každej rodiny je nutné, aby každá rodina dodržiavala práva detí umiestnených v rodine a zároveň pokrývala všetky zložky výchovy.

Individuálne výchovné plány sú vypracované aj pre každé dieťa umiestnené v samostatnej diagnostickej skupine. Za vypracovanie individuálneho plánu výchovnej činnosti je zodpovedný špeciálny pedagóg centra. Ten na základe špeciálno – pedagogickej diagnostiky vypracuje výchovný plán, s prihliadnutím na individuálne potreby klienta, t.j. vyhodnotí, ktoré zložky je nutné rozvíjať a navrhne metódy práce a činnosti, ktoré sú vhodné pre dieťa. Individuálny výchovný plán vyhodnocuje špeciálny pedagóg zariadenia.

Plánovanie psychologickej činnosti psychológa centra

Za vypracovanie, dodržiavanie a vyhodnotenie plánu je zodpovedný psychológ zariadenia. Plán vychádza z odbornej diagnostiky psychológa (vstupná diagnostika), následne sa určí hlavný cieľ práce s dieťaťom. Vyhodnotia sa problémové oblasti, v ktorých je nutné rozvíjať dieťa, prípadne oblasti s ktorými má klient podľa jeho vyjadrení problém. Následne sa vypracuje plán psychologickej činnosti tak, aby boli napĺňané potreby klienta. Hodnotenie plánu sa realizuje v dvojmesačných intervaloch, spolu s klientom, ak je to možné. Plán a jeho vyhodnocovanie reaguje na potreby klienta (dĺžka a frekvencia stretnutí, obsah stretnutí) a je individuálny pre každého klienta.

Pri ukončení pobytu dieťaťa v centre sa vypracuje záverečná diagnostická správa o dieťati. Obsahuje sociálnu správu, psychologické vyšetrenie dieťaťa, správu pedagogickej a špeciálno-pedagogickej diagnostiky. V závere záverečnej diagnostickej správy sú odporúčania metód, techník a postupov sociálneho pracovníka, psychológa a pedagóga pre ďalšie pôsobenie rodiča, ak sa vráti dieťa domov, vychovávateľa samostatnej skupiny, profesionálneho náhradného rodiča, prípadne pestúna alebo osvojiteľa.

Na základe všetkých diagnostických zistení je práca s dieťaťom zameraná buď na krátkodobý pobyt v PNR (na prípravu pre návrat do biologickej rodiny príp. inej formy náhrad. rodinnej starostlivosti) alebo na dlhodobý pobyt (zotrvanie v PNR alebo príprava na presun do inej formy ústavnej starostlivosti).

r) podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery

Záujmová, športová, kultúrna a rekreačná činnosť detí v centre je zabezpečená v rámci pedagogickej práce zamestnancov centra, profesionálnymi náhradnými rodičmi, v rámci spolupráce so školskými zariadeniami a mimovládnyimi organizáciami, ktoré sa venujú mimoškolským aktivitám v rámci nadstavbového výchovného servisu..

V rámci zabezpečenia rekreačnej činnosti centrum tiež organizuje letné tábory pre deti a mládež, letné pobyty pri mori, pravidelné stretnutia všetkých profesionálnych náhradných rodín so zameraním na kultúrno - poznávaciu a rekreačnú činnosť.

Prejavovanie náboženského vyznania je klientom centra umožnené individuálne, s rešpektovaním ich vierovyznania.

Centrum pre zabezpečenie záujmovej činnosti, športovej činnosti, kultúrnej činnosti, rekreačnej činnosti využíva materiálne - technické vybavenie, ktoré má k dispozícii zriaďovateľ centra Detské centrum Slovensko, ktoré vykonáva nadstavbový výchovný servis pre zariadenia v rámci Slovenska.

Všetky tieto činnosti sú realizované aj v PNR podľa individuálnych plánov tak, aby pokrývali všetky zložky výchovy a zabezpečili všestranný rozvoj detí.

s) opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Zdravotná starostlivosť o deti a plnoleté osoby je zabezpečená prostredníctvom príslušného pediatra a obvodného lekára. Každému dieťaťu je po príchode do centra zabezpečená vstupná prehliadka u dohodnutého pediatra, zubára, v prípade potreby u iných odborníkov z oblasti zdravotníctva, s ktorými centrum i naďalej spolupracuje v rámci zdravotnej starostlivosti o deti.

V PNR je zdravotná starostlivosť zabezpečená pediatrom v blízkosti sídla PNR. O prihlásení dieťaťa ku konkrétnemu pediatrovi informuje PNR riaditeľ centra, zároveň kontaktné údaje pediatra zaeviduje v elektronickom evidenčnom systéme centra.

Deti umiestnené v centre na základe dohody ostávajú v evidencii ich obvodného lekára, v prípade väčšej vzdialenosti a nutnosti poskytovania intenzívnejšej starostlivosti je možné dieťa prihlásiť k pediatrovi v mieste výkonu opatrenia. Táto zmena bude realizovaná v spolupráci s biologickým rodičom.

t) opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len "mladý dospelý") po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Plnenie školskej dochádzky je zabezpečené prostredníctvom školských zariadení v regióne sídla centra alebo sídla profesionálnych náhradných rodín. V prípade potreby centrum zabezpečí individuálne vzdelávanie dieťaťa v rámci povinnej školskej dochádzky. V prípade umiestnenie dieťaťa na základe dohody o dobrovoľnom pobyte bude dieťa navštevovať svoju kmeňovú školu. V prípade nutnosti zmeny táto bude uskutočnená v spolupráci s biologickým rodičom. Študujúci mladí dospelí, ktorí študujú stredné a vysoké školy mimo sídla centra a mimo sídla profesionálnych náhradných rodín využívajú služby internátov, ktorých služby pre mladých dospelých hradí centrum. Cez víkendy sa mladí dospelí vracajú do svojich profesionálnych náhradných rodín. Centrum im ponúka dľa dohody aj možnosť samostatného bývania v objektoch centra, ktorú t.č. nikto z nich nevyužíva.

u) opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre vrátane

1. Spôsob, akým dieťa môže udržiavať kontakt s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah

Počas celého pobytu dieťaťa mimo svojej biologickej rodiny je nutnosťou kontinuálne posilňovať vzťahy v biologickej rodine. Tieto vzťahy sú veľmi dôležité pre zdravý vývin

dieťaťa a pre jeho pochopenie a spracovanie situácie v ktorej sa nachádza. Zároveň dávajú dieťaťu pocit kontinuity a možnosť získať vlastný náhľad na situáciu a pochopiť ju v závislosti od jeho veku a intelektového potenciálu. Základným princípom práce s biologickou rodinou je včasnosť nadviazania kontaktu s biologickou rodinou, malo by sa tak udiť najneskôr do 1 mesiaca od umiestnenia dieťaťa do centra. Kontakt s biologickou rodinou sa udržiava rôznymi spôsobmi (osobný kontakt za prítomnosti odborného tímu, osobný kontakt bez prítomnosti odborného tímu, krátkodobý hosťovský pobyt v biologickej rodine, telefonický kontakt, písomný kontakt), prioritou je vždy kontakt zabezpečiť tak, aby nebola ohrozená bezpečnosť dieťaťa a aby bol kontakt s biologickou rodinou v záujme dieťaťa. Kontakt dieťaťa s biologickou rodinou, prípadne inými osobami sa zabezpečuje podľa dohodnutých pravidiel.

Prvé stretnutie vždy prebieha na pôde centra, pri prvom osobnom stretnutí je vždy prítomný riaditeľ, sociálny pracovník alebo psychológ centra. Na základe vzájomnej dohody medzi odborným personálom a rodičom dieťaťa sa stanovujú podmienky stretávania sa, frekvencia a dĺžka stretnutí. Toto závisí od konkrétneho dieťaťa, možností a schopností rodiča. Vo všeobecnosti navrhujeme realizovať stretávanie v priestoroch centra, ktoré sú usporiadané na stretnutia vo frekvencii 1 – krát mesačne po dobu 1-2 hodiny. Na základe týchto návštev, pri ktorých je prítomný odborný tím, je možné zhodnotiť interakciu dieťa-rodič, vzájomné citové vzťahy, komunikáciu, rodičovské zručnosti. Týchto stretnutí sa taktiež zúčastňuje aj profesionálny náhradný rodič za cieľom podpory dieťaťa a nadviazania vzťahu s biologickou rodinou dieťaťa. Pokiaľ je to účelné a bezpečné pre dieťa, je možné pokračovať v stretávaní sa dieťaťa a biologického rodiča aj mimo centra, za prítomnosti len profesionálneho náhradného rodiča. Miesto takýchto stretnutí si potom dohodne profesionálny náhradný rodič spolu s biologickým rodičom dieťaťa, obvykle na neutrálnom mieste. O týchto stretnutiach je informovaný riaditeľ centra (ich frekvencia, dĺžka a zásadné skutočnosti ktoré sa počas stretnutia udejú). Tieto informácie sú následne zaznamenávané v Knihe návštev centra.

Na základe žiadosti rodiča je možné dieťa uvoľniť na krátkodobý (víkendový, prázdninový, hosťovský) pobyt, t. j. na určité stanovené obdobie je dieťa zverené do starostlivosti biologického rodiča, ktorý za neho preberá zodpovednosť. Hosťovské pobyty sú realizované na základe dohody medzi zariadením a biologickým rodičom. Podmienkou uvoľnenia dieťaťa na hosťovský pobyt je schopnosť rodiča zabezpečiť starostlivosť o dieťa a zabezpečiť jeho základné potreby. V prípade záujmu rodiča o takýto pobyt, sociálny pracovník zariadenia zhodnotí domáce prostredie rodiny (materiálne zabezpečenie a pod.), prípadne si zariadenie vyžiada aktuálnu sociálnu správu o biologickej rodine, ktorej súčasťou je aj materiálne vybavenie domácnosti). V prípade, že rodinné prostredie je vhodné na prijatie dieťaťa, centrum minimálne 3 dni pred návštevou oznámi túto skutočnosť príslušnému ÚPSVaR a takýto pobyt zrealizuje.

Na základe písomnej dohody je umožnené rodičovi prevziať dieťa v zariadení a povinnosťou rodiča je priviesť dieťa do zariadenia v stanovenom čase a termíne.

V prípade, že nie je možné z rôznych dôvodov realizovať osobné stretnutie medzi dieťaťom a biologickým rodičom je umožnený telefonický, príp. písomný kontakt. Pre telefonický / písomný kontakt platia podobné pravidlá, oba sú umožnené na základe individuálneho posúdenia situácie dieťaťa. V najlepšom záujme dieťa je, aby bol zachovaný kontakt s biologickou rodinou, jeho obmedzenie môže nastať iba v prípade, že by mal nepriaznivý vplyv na dieťa (výrazné rozrušenie, manipulácia, psychický nátlak, psychické vydieranie a pod.) V takomto prípade je upovedomený kurátor dieťaťa.

Telefonický kontakt s biologickou rodinou je zabezpečovaný cez riaditeľa zariadenia, v prípade potreby cez sociálneho pracovníka. Všetky kontaktné údaje sú poskytnuté rodičovi pri prvej návšteve zariadenia, zároveň je oboznámený s možnosťou kontaktovania jednotlivých pracovníkov zariadenia počas ich pracovnej doby. V prípade neodkladných záležitostí môžu biologickí rodičia kontaktovať riaditeľa zariadenia aj mimo pracovnej doby.

2. Spôsob, akým sa dieťa, pre ktoré sú vykonávané opatrenia v centre, môže obrátiť aj bez vedomia centra na organ SPODaSK, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru.

V centre je vytvorená informačná nástenka, kde sú umiestnené všetky dôležité kontakty, na ktoré sa môže dieťa v prípade potreby obrátiť aj bez vedomia centra. Dieťa na tento kontakt môže využiť vlastný mobilný telefón, voľný prístup na internet. Pri návšteve dieťaťa sociálnou kurátorkou je dieťaťu umožnený samostatný rozhovor bez prítomnosti pracovníkov centra. Rovnaké možnosti (okrem informačnej nástenky) má dieťa aj v profesionálnej náhradnej rodine, kde je umiestnené. Zároveň sú všetky deti oboznámené so svojimi právami a povinnosťami pri príchode do centra alebo profesionálnej náhradnej rodiny ako aj s možnosťou obrátenia sa na svoju kurátorku, biologického rodiča, prokurátora, školu, ktorú navštevuje aj bez vedomia centra alebo profesionálneho náhradného rodiča.

3. Podmienky doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu.

Pokiaľ dieťa vlastní mobilný telefón je telefonický kontakt obmedzovaný pravidlami skupiny/profesionálnej náhradnej rodiny (napr. dieťa nemôže nosiť mobilný telefón do školy a pod.) V centre má dieťa zabezpečený prístup k informáciám prostredníctvom internetu, ktorý je obmedzený pravidlami skupiny/profesionálnej náhradnej rodiny. Prístup na internet je vymedzený na dve hodiny denne v čase od 14.00 do 16.00. Dieťaťu je zachované právo na listové tajomstvo. Všetky došlé písomnosti adresované dieťaťu sú mu odovzdané.

Opis práv dieťaťa

Centrum rešpektuje práva a povinnosti dieťaťa, ktoré sú mu garantované medzinárodnými dohovormi a zákonmi SR.

Dieťa má právo udržiavať kontakt s biologickou rodinou (osobný, telefonický, písomný).

Dieťa má právo vyjadriť svoj názor v akejkoľvek fáze jeho pobytu v zariadení.

Dieťa má právo obrátiť sa na iné organizácie, ktoré poskytujú pomoc deťom v kríze, školu, sociálneho kurátora, verejného ochrancu práv, súd alebo prokuratúru. Toto môže urobiť aj bez vedomia a súhlasu centra.

Dieťa má právo dostávať vreckové a nakladať s ním podľa svojho uváženia.

Opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa

Práva a povinnosti rodičov dieťaťa sú zachované podľa Zákona o rodine, pokiaľ súd

nerozhodol inak. S právami a povinnosťami sú rodičia oboznámení pri prijatí dieťaťa do centra.

Rodič má právo dozvedieť sa informácie, ktoré sa týkajú dieťaťa a jeho pobytu v zariadení. To zahŕňa informácie týkajúce sa prijatia dieťaťa, adaptačného obdobia, diagnostických záverov, správania sa dieťaťa počas pobytu v zariadení až do ukončenia pobytu v zariadení.

Rodič má právo kontaktovať odborný tím zariadenia za cieľom získania informácií o dieťati.

Rodič má právo osobne navštíviť dieťa.

Rodič má právo na psychologické a sociálne poradenstvo, ktoré poskytujú zamestnanci zariadenia.

Rodič má právo kontaktovať dieťa telefonicky, mailom, písomne a osobne tak, aby boli zachované väzby biologickej rodiny a tak, aby bol sledovaný najlepší záujem dieťaťa.

v) opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a opis povinností rodiča dieťaťa alebo iných blízkych osôb dieťaťa alebo inej plnoletej fyzickej osoby, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra

Opis povinností dieťaťa

Povinnosťou dieťaťa je dodržiavať platné pravidlá diagnostickej skupiny počas pobytu v centre alebo v profesionálnej náhradnej rodine. So svojimi povinnosťami je dieťa oboznámené po prijatí do zariadenia alebo PNR. Dieťaťu v samostatnej diagnostickej skupine sú pravidlá konkrétne vysvetlené na prvom komunitnom stretnutí – KOLIESKO (príloha č. 1)

Ďalšie povinnosti:

- pomoc pri domácich prácach,
- povinnosť vzdelávať sa podľa svojich schopností a možností, plniť školskú dochádzku,
- starať sa o svoje zdravie,
- vyvarovať sa spôsobu života, ktorý by mohol byť preň ohrozujúci, najmä užívania látok, ktoré poškodzujú jeho telesné a duševné zdravie.

Okrem toho dieťa v profesionálnej náhradnej rodine je povinné:

- dodržiavať pravidlá PNR
- spolupracovať s PNR v záujme starostlivosti o neho a jeho výchovu,
- dieťa je povinné profesionálnym náhradným rodičom prejavovať primeranú úctu a rešpektovať ich, je povinné podieľať sa osobnou pomocou na spoločných potrebách rodiny,
- riadiť sa pokynmi PNR

Opis povinností rodiča dieťaťa

Práva a povinnosti rodičov dieťaťa sú zachované podľa Zákona o rodine, pokiaľ súd

nerozhodol inak. S právami a povinnosťami sú rodičia oboznámení pri prijatí dieťaťa do centra.

Rodič má povinnosť zúčastniť sa na tvorbe Plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou.

Rodič má povinnosť zabezpečiť starostlivosť o dieťa počas hostovských pobytov.

Počas návštevy má rodič povinnosť dodržiavať platný Návštevný poriadok.

Povinnosťou rodiča je participácia na psychologickej a sociálnej diagnostike dieťaťa a rodinného systému.

Návštevný poriadok

1. Návštevy sa povoľujú rodičom dieťaťa, prípadne osobám, ktoré sa osobne starajú o dieťa v pracovné dni od 14.00 do 16.00, v sobotu od 09.00 do 12.00. Termíny návštev sa dohodnú telefonicky so sociálnym pracovníkom zariadenia.

2. Návštevy sú povolené vo vyhradených priestoroch zariadenia (spoločenská miestnosť, areál zariadenia).

3. Informácie o dieťati podáva návšteve vychovávateľ. Riaditeľ a iní pracovníci poskytujú informácie osobne každý pondelok od 7,30 do 12.00 osobne alebo telefonicky.

4. Návštevy sa zakazujú osobám pod vplyvom návykových látok, osobám, ktoré vystupujú agresívne voči dieťaťu a personálu zariadenia. O ďalších zákazoch v odôvodnených prípadoch rozhoduje riaditeľ zariadenia.

5. Kontrolu návštev vykonáva vychovávateľ alebo sociálny pracovník zariadenia. Sledujú priebeh návštev a kontrolujú dodržiavanie návštevného poriadku.

6. Je zakázané prinášať deťom cenné veci (šperky, elektroniku,...), cigarety, alkohol. V prípade, že rodič priniesol dieťaťu peniaze, odovzdá ich vychovávateľovi alebo sociálnemu pracovníkovi, následne mu bude vydané potvrdenie o prijatí peňazí pracovníkom zariadenia. Tieto peniaze sú majetkom dieťaťa a použijú sa výlučne pre jeho potreby v súlade s výchovno – vzdelávacím plánom.

7. Počas návštevy je zakázané fajčenie, požívanie alkoholických nápojov a iných návykových látok, a to tak v budove zariadenia, v areály zariadenia alebo aj na inom mieste, kde sa návšteva realizuje.

8. Podľa výsledkov hodnotenia správania sa deťom povoľujú individuálne vychádzky v sprievode rodičov mimo priestorov centra. Rodič je povinný podpísať prehlásenie o prebratí zodpovednosti za dieťa počas vychádzky. V rámci nastaveného výchovno - vzdelávacieho plánu je možné po dohode s riaditeľom zariadenia uvoľniť dieťa aj na dlhší pobyt k rodičom alebo k osobe, ktorá sa o dieťa osobne stará.

w) taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností podľa písmena v), vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, nesúhlasia

Výchovný systém v centre vychádza z princípov kognitívno – behaviorálnej terapie. Hlavným cieľom takto orientovaného prístupu je konkrétna zmena problémového

správania a uvedenie si vlastných myšlienkových pochodov a následná zmena v takýchto myšlienkových pochodoch. Dôležitou súčasťou takéhoto prístupu je systém odmien a trestov, ktorý vychádza z behaviorálnej terapie a jeho cieľom je posilňovanie vhodného/pozitívneho správania a vyhasínanie /zaníkanie nevhodného správania.

Tento systém sa uplatňuje hlavne v samostatnej diagnostickej skupine (ďalej aj „DgS“) centra. Deti sú s ním formálne oboznámené ihneď po príchode. Deti vopred vedia aké sankcie ich čakajú pri porušení pravidiel ale tiež čím budú odmenené v prípade riadneho dodržiavania poriadku DgS.

Vzhľadom na množstvo informácií, majú deti k dispozícii nástenku, kde sa nachádza daný systém hodnotenia, režim dňa a iné dôležité informácie v tlačenej podobe. Na uvedenej nástenke sú umiestnené dôležité telefónne čísla: kontakty na všetkých vychovávateľov, riaditeľa, psychológa, zriaďovateľa, prokuratúru, tiesňová linka, linka detskej istoty a podobne.

Vzhľadom na charakter zariadenia majú deti užšie špecifikovaný režim dňa a to počas edukácie v školských zariadeniach ako i mimo nich.

DgS úzko spolupracuje s jednotlivými školskými zariadeniami, ktoré navštevujú deti. Správanie v škole ako i celkový prospech dieťaťa je zahrnutý do systému každodenného hodnotenia. Sledujú sa prejavy správania pri riešení rôznych výchovno-vzdelávacích činnostiach, pri zvýšenej psychickej (sebareflexia, sebahodnotenie, sebakontrola cez rôzne individuálne alebo skupinové aktivity) či fyzickej záťaži (prerozdelenie služieb v kuchyni, podieľanie sa na upratovaní spoločných priestorov), plnenie školských povinností a pod. Získané informácie sú neskôr dôležitou súčasťou pri tvorbe záverečnej diagnostickej správy.

V rámci eliminácie nežiaduceho správania u detí sa DgS striktne riadi systémom každodenného hodnotenia a sprísnenej kontroly počas dňa – prideľovanie bodov (žetónové hospodárenie), v našom zariadení sú to „centráky“ – názov odvodený od Detského centra Slovensko (Príloha č. 2). Deti si fyzicky za získané centrálky (body) kupujú odmeny a ich šetrením sa tak dostávajú k hodnotnejšej odmene. V rámci motivácie je vhodné, ak si deti môžu samé zvoliť druh odmeny.

Hodnotenie je 7- dňové a vyúsťuje do komunitného stretnutia nazývaného „Koliesko“. Počas tohto stretnutia sa zhodnotí uplynulé 7- dňové obdobie a deťom sa pridelia odmeny/tresty za ich správanie. Počas komunitného stretnutia majú deti možnosť vyjadriť sa k ľubovoľnej téme, problémom či iným ťažkostiam, ktoré ich trápia. V prípade potreby je prizvaný zamestnanec DgS (psychológ, sociálny pracovník, riaditeľ...).

Princípy kognitívno – behaviorálnej terapie sú uplatňované aj pri výchovnej práci s deťmi v profesionálnych náhradných rodinách, systém však nie je formálne predkladaný dieťaťu, tieto východiská sa skôr uplatňujú pri tvorbe výchovných plánov pre jednotlivé deti v rodinách v spolupráci s profesionálnym náhradným rodičom.

Metódy, ktoré používajú profesionálni náhradní rodičia:

- režimové opatrenia
- pozitívne posilňovanie
- nácvik podľa vzoru

- denníky
- behaviorálne zmluvy
- vyhasínanie
- žetónové hospodárenie
- techniky rozvoja sociálnych zručností (komunikácia, asertívne správanie, práca s emóciami, modelovanie)

Taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností detí v DgS a v PNR:

- zákaz individuálnej vychádzky na 1 deň až 1 týždeň, podľa závažnosti nesplnenia si povinností,
- zákaz používania PC na 1 deň až 2 týždne, podľa závažnosti nesplnenia si povinností,
- metóda time-out (napr. "choď do svojej izby"),
- zákaz sledovania televízie na 1 deň až 2 týždne, podľa závažnosti nesplnenia si povinností,
- zákaz používania mobilného telefónu na 1 deň až 2 týždne, podľa závažnosti nesplnenia si povinností,
- zákaz účasti na spoločnom podujatí (kino, iné kultúrne, spoločenské alebo športové podujatia, výlet, kúpalisko),
- zadržanie (nie odobratie) vreckového na obdobie 1 mesiaca.

Výchovné prostriedky v prípade potreby sú prehodnotené a prispôbované individuálnym potrebám dieťaťa.

x) spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona

Vreckové je dieťaťu poskytované v súlade s ustanoveniami § 66 zákona 305/2005 Z.z. Vreckové je poskytované dieťaťu v pravidelných intervaloch k rukám dieťaťa. O jeho vyplatení sa vedú písomné záznamy.

y) opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra

Ak dieťa, pre ktoré centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opustí centrum bez súhlasu centra alebo sa do centra nevráti v určenom čase, centrum bezodkladne oznámi túto skutočnosť útvaru Policajného zboru, orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, rodičovi dieťaťa, osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, a súdu, ktorý nariadil ústavnú starostlivosť, neodkladné opatrenie alebo uložil výchovné opatrenie.

V prípade úrazu dieťaťa je dieťaťu bezodkladne poskytnutá prvá pomoc a následne mu je zabezpečená lekárska starostlivosť. Centrum sa ďalej riadi odporúčaniami ošetrojúceho lekára.

V prípade vážnej nezhody medzi deťmi je jej vyriešenie primárne v kompetencii vychovávateľa/PNR. Pri pretrvávajúcich konfliktoch detí je do spolupráce zapojený

psychológ zariadenia, prípadne riaditeľ.

Pri nezhodách medzi deťmi a zamestnancami zariadenia je informovaný riaditeľ centra, ktorý následne vyhodnotí situáciu a vyvodí dôsledky, prípadne ohlásí udalosť podľa závažnosti príslušnému orgánu sociálnoprávnej ochrany.

Opis techník de-eskalácie konfliktných situácií a agresivity

- 1. Prevencia** – zabezpečenie formou vzdelávania vychovávateľov/PNR, detí alebo plnoletých fyzických osôb, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, zabezpečenie supervízie pre odborný tím. Predpokladom dosiahnutia dobrých výsledkov pri predchádzaní agresivity a násilia je, že sa do prevencie zapojí celý odborný tím aj deti. Je potrebné kontinuálne snaženie a súbežná spolupráca zainteresovaných strán.

Návrh preventívnych aktivít:

- podporovať sebaúctu a úctu k druhým
- podpora efektívnej komunikácie
- učiť ich asertívnemu, nenásilnému riešeniu konfliktov
- viesť ich k nezaujatému, kritickému mysleniu
- podpora kooperácie, empatie

2. Postup pri riešení konfliktných situácií a agresívneho správania

a) Vyhodnotenie situácie a zhodnotenie rizika

b) De-eskalácia napätia

- oddelenie - zabezpečiť, aby k sebe nemali účastníci konfliktu fyzický prístup, kým emocionálne „nevychladnú“, premiestniť dieťa, ktoré stratilo kontrolu nad svojim správaním do iného prostredia s nízkou úrovňou stresu, kde môže dostať aj prípadnú emocionálnu podporu (psychológ, vychovávateľ/PNR, sociálny pracovník)
- dohľad - po upokojení situácie sa snažiť aktérov konfliktu držať istý čas od seba a mať ich pod kontrolou (vychovávateľ/PNR)

c) Ak ide už o bezprostredné ohrozenie zdravia a života – zvládanie situácie pomocou fyzických obmedzení - ak hrozí nebezpečenstvo, že dieťa niekomu blíži, vtedy môže opatrné fyzické obmedzenie prerušiť problémové správanie, je vhodné ukázať dieťaťu, že nám záleží na tom, aby sme ho ochránili pred vlastným správaním

d) Princípy verbálnej a neverbálnej komunikácie - verbálna intervencia pri de-eskalácii konfliktných situácií a agresívneho správania

Princípy neverbálnej komunikácie

- Postoj tela nesmieme mať konfrontačný ani defenzívny – nesmú byť ruky v bok, skrížené na prsiach, musíme vedieť kontrolovať svoje gestá a postoje.

- S dieťaťom komunikujeme v rovnakej výške.
- Mimika aj gestá musia byť v súlade s verbálnym prejavom.
- V konfliktnej situácii udržujeme od dieťaťa vzdialenosť asi 1 m a pri slovnej agresii treba túto vzdialenosť zvýšiť trikrát.
- Pri znížení agresívnych prejavov dieťaťa sa znižuje aj náš odstup od neho.
- Agresívneho dieťaťa sa nesmieme dotýkať a aj po ukludnení treba dotyky zvážiť.
- Stály a dobrý očný kontakt vyjadruje našu istotu a úprimnosť.
- Zásadne sa vyhýbame zastrašujúcim pohľadom.

Princípy verbálnej komunikácie

- Základným princípom je kľudný a jasný tón hlasu. Tón hlasu musí zodpovedať energii komunikácie, nálade a výrazu tváre.
- Komunikáciu udržujeme plynulú.
- V počiatočných fázach upokojenia vydávame jednoduché príkazy v jasne formulovaných vyjadreniach, napr.: „Poďme sa posadiť, pohovoríme si o tom, čo potrebuješ.“
- Osobnej konfrontácii sa vyhýbame prehliadaním slovných útokov a urážok na našu osobu, venujeme sa vecným témam.
- Počas počiatočnej fázy rozhovoru sa zameriame na hlavný problém, aj keď to môže byť náročné.
- Neprejavujeme odpor.
- Vystupujeme ako osoba schopná a ochotná problém dieťaťa vyriešiť a v prípade nevyhnutnosti prizveme ďalšieho odborníka (zásada áno – ale).
- Nevyjadrujeme sa žargónom.
- Presvedčíme dieťa o vplyve jeho správania na ostatných, napr.: „Svojim krikom ľudí desíš.“
- Vystupujeme v roli toho, kto pomáha, dieťa neobmedzujeme.
- Niekedy nie je možné uviesť dieťa do úplného pokoja.
- Pokiaľ je zníženie agresívneho napätia viditeľné, zanecháme ďalšieho pôsobenia na dieťa, lebo by sme mohli vyvolať ďalšiu vlnu napätia.

V Ružomberku, dňa 28.12.2023

PaedDr. Viktor Blaho, v.r.
štatutárny zástupca zriaďovateľa AS

PhDr. Silvia Pančíková, v.r.
zodpovedný zástupca AS

Program KOLIESKA - komunita

1. Úvod, otvorenie kolieska ...
2. Privítanie nových detí, hostí ...
3. Sviatky, blahoželania ...
4. Hodnotenie izieb, čistoty ...
5. Resty z minulého kolieska
6. Pochvaly, pokarhania, problémy , hodnotenie týždňa ...
7. Pripomienky, návrhy, informácie ...
8. Plány na ďalší deň ...
9. Rozdelenie služieb ...
10. Záver ...

1. Včasný príchod ...
2. Účastníci – deti, vychovávatelia – hostia ...
3. Rozhodnutia platia pre všetkých ...
4. Rozhodnutia platia do ďalšieho stretnutia ...
5. Rozhoduje sa na základe dohody ...
6. Oslovujeme sa krstným menom ...
7. Hovorí, vždy len jeden ...
8. Vyjadrujeme sa slušným spôsobom
9. Rešpektovanie druhého i keď s ním nesúhlasím ...
10. Nikomu sa nenadáva, neponižuje sa ...
11. Hovoríme stručne a k veci ...
12. Čo sa povie na koliesku sa nikde nevynáša...
13. Kto nechce hovoriť mlčí...

Príloha č. 2 – Žetónový systém (žetónové hospodárenie)

Hlavné okruhy hodnotenia – pridelovanie, odoberanie centrákov (centrák – frézovaný dukát s číselnou hodnotou, názov vychádza z názvu Detské centrum Slovensko:

HYGIENA A INÁ SEBAOBSLUHA ranná a večerná toaleta, oblečenie, vlasy, nechty, zuby ...

PORIADOK izba, posteľ, skriňa, každého osobné veci...

POMOC vychovávateľom, iným pracovníkom, iným deťom...

ŠKOLA učenie, známky, správanie sa v škole, príprava do školy

AKTIVITA pri rôznych činnostiach, domácich prácach a pod...

Negatívne správanie – odoberanie centrákov	
fajčenie	- 5 - 10 centrákov
alkohol / okamžitý zákaz vychádzok	- 10 centrákov
záškoláctvo	- 10 centrákov
návšteva pohostinstva	- 10 centrákov
odmietnutie ísť bezdôvodne do školy	- 10 centrákov
šikanovanie	- 10 centrákov
krádež	- 5 - 10 centrákov
neslušné správanie, vulgarizmy	- 5 - 10 centrákov
bitka	- 3 - 10 centrákov
neskorý príchod z vychádzky	- 0 - 5 centrákov
neúcta k dospelým, k starším aj k mladším	- 1 - 5 centrákov
úmyselné nevypracovanie domácej úlohy	- 1 - 5 centrákov
odmietnutie / nedôsledné vykonanie služby	- 1 - 5 centrákov
úmyselné poškodzovanie majetku DCSK, svojho, aj cudzieho majetku	- 1 - 5 centrákov
nedodržanie večierky	- 5 centrákov
nedovolená návšteva na izbe	- 2 centráky